

GOLFBAAN DE PAAL

Beeldkwaliteitsplan

Datum : 7 maart 2017

Auteur : L. van Nierop / H. Sengers

Project: : 1091

VOORWOORD

Door Camping de Paal is opdracht gegeven aan Bureau van Nierop voor het opstellen van een beeldkwaliteitsplan opgesteld dat dient als bijlage van het bestemmingsplan Golfbaan de Paal.

Het rapport werd opgesteld door L. van Nierop en H. Sengers (buro ir. herman sengers).

Riethoven, 7 maart 2017

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk1: Inleiding.....	1
1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING	1
1.2 SITUATIE	1
Hoofdstuk 2: Opbouw van het landschap	2
2.1 LANDSCHAP EN HISTORIE	2
2.2 LANDSCHAPPELIJKE HOOFDSTRUCTUUR.....	3
2.3 LANDSCHAPPELIJKE ELEMENTEN	5
Hoofdstuk 3: Groene inrichting groene inpassing	8
3.1 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING GOLFBAAN.....	8
3.2 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING BOUWKAVELS	9
Hoofdstuk 4: Inpassing van gebouwen	11
4.1 INLEIDING.....	11
4.2 BEELDKWALITEIT	11

FIGUREN

Figuur 1 Ligging plangebied	1
Figuur 2 Het landschap rond 1900	2
Figuur 3 Landschappelijke hoofdstructuur rond 1900 met plangebied.....	3
Figuur 4 Historische geografische zichtlijnen	4
Figuur 5 Landschappelijke hoofdstructuur:	5
Figuur 6 Inrichtingsschets.....	9

BIJLAGEN

1	Normen voor de realisatie van golfbanen (NGF Nederlandse Golfbaan Federatie)
---	--

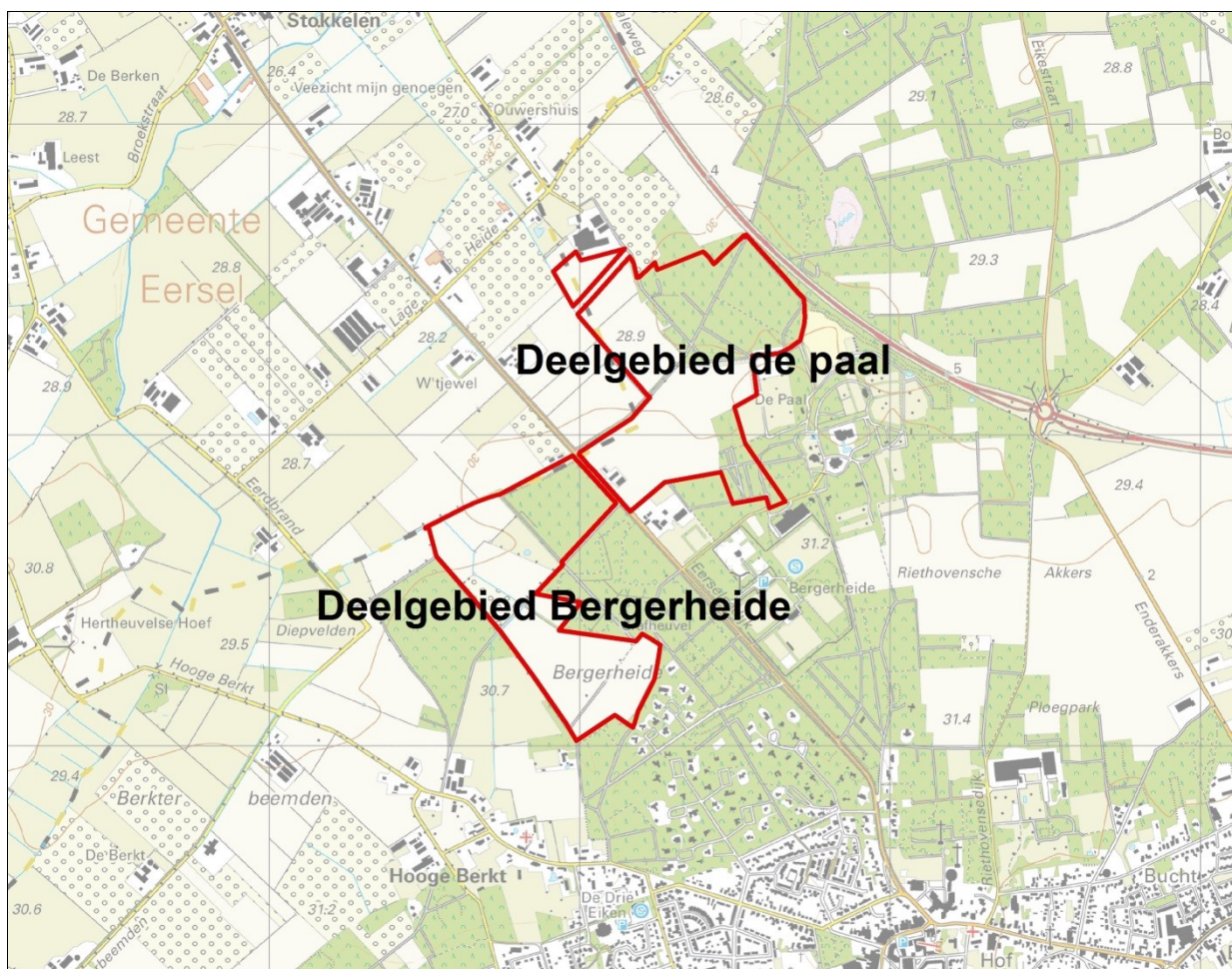
Hoofdstuk1: Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Het voorliggend rapport is door Bureau van Nierop opgesteld als onderdeel van het bestemmingsplan Golfbaan de Paal. Het plan is bedoeld om toelichting te geven en visuele ondersteuning te geven bij de landschappelijke inpassing van de gebouwen en voorzieningen die nodig zijn voor de exploitatie van de golfbaan.

1.2 Situatie

Het plangebied is gelegen ten Noorden van Bergeijk en bestaat uit twee deelgebieden: Deelgebied de Paal en deelgebied Bergerheide. Het beeldkwaliteitsplan is opgesteld voor het deelgebied de Paal waar in fase 1 van de aanleg wordt voorzien in een 9 holes golfbaan. Dit gebied bestaat op dit moment uit agrarische gronden en bossen.

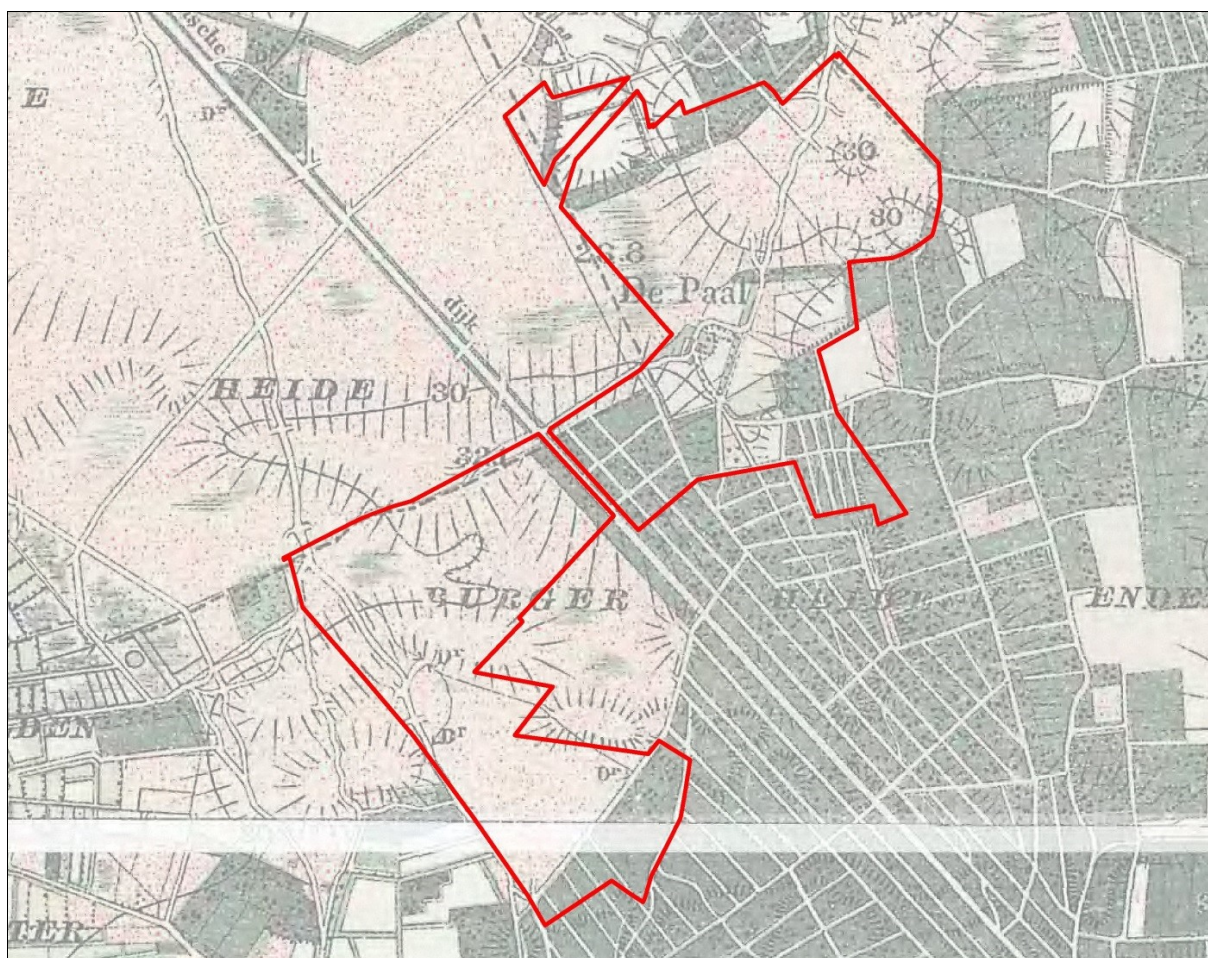
Figuur 1 Ligging plangebied

Hoofdstuk 2: Opbouw van het landschap

De uitgangssituatie van het plangebied wordt beschreven vanuit de landschappelijke hoofdstructuur die vanuit de historie is bepaald en vanuit de verschillende elementen die in het landschap voorkomen.

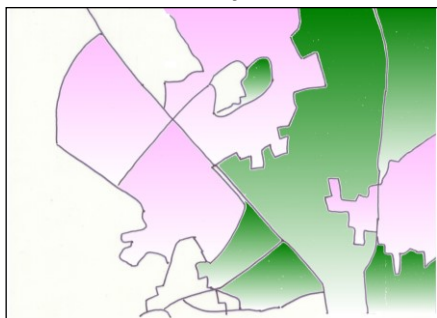
2.1 Landschap en historie

Om de huidige landschappelijke hoofdstructuur te kunnen verklaren moeten we teruggrijpen op naar de topografie van 1900. Rond 1900 bestaat het landschap uit een grootschalig heideontginningsgebied. Grote delen van de heidegebieden (Lage Heide, Burger Heide), zijn ontgonnen tot bossen en landbouw waarbij kleine buurtschappen zijn ontstaan (Hooge Berkt, Boevenheuvel). De lage gronden (Diep Velden, Berkter Beemden) zijn hierbij ingericht als kleinschalige weiden en hooilanden en de hoge gronden, de zogenaamde bolle akkers (Ender Akkers) zijn in gebruik als akkerbouwgebied en als bos.

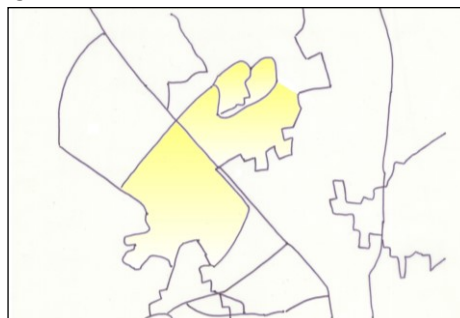
Figuur 2 Het landschap rond 1900

De landschappelijke hoofdstructuur van 1900 bestaat uit grote vlakken heide en bossen met

*Vlakvormen in 1900
van heide (paars) en
bossen (groen)*

een hier aan gekoppelde ontsluiting van zandwegen. De zichtlijnen zijn hierbij deels noord-zuid en deels noordwest-zuidoost gericht.

*Ligging plangebied
in 1900 (geel)*

Figuur 3 Landschappelijke hoofdstructuur rond 1900 met plangebied

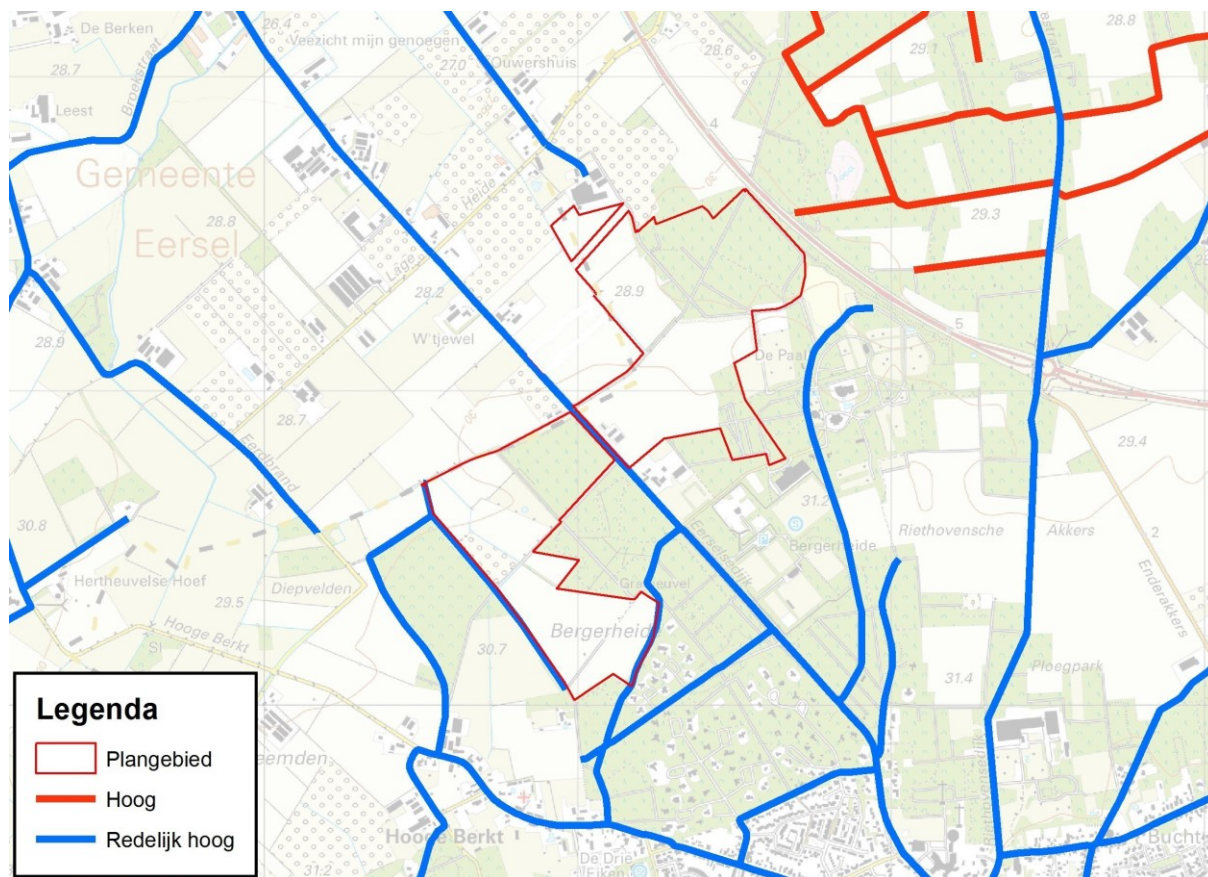
2.2 Landschappelijke hoofdstructuur

De landschappelijke hoofdstructuur in 2013 is bepaald door het grootschalige heideontginningsgebied uit 1900 en bestaat uit grote vlakvormen van grote boscomplexen en agrarische gronden, deels omzoomd door lijnvormen bestaande uit wegen en singels. In onderstaande tekst wordt een landschappelijke beschrijving gegeven van vlakvormen en lijnvormen die in het plangebied van de golfbaan voorkomen.

Lijnvormen

Rondom het plangebied komen een aantal historisch geografische zichtlijnen voor (Provincie Brabant). In het plangebied zelf komen geen als waardevol beschreven wegen en paden voor, direct daarbuiten wel. Deze oude verbindingroute die het Walikerbos verbindt met

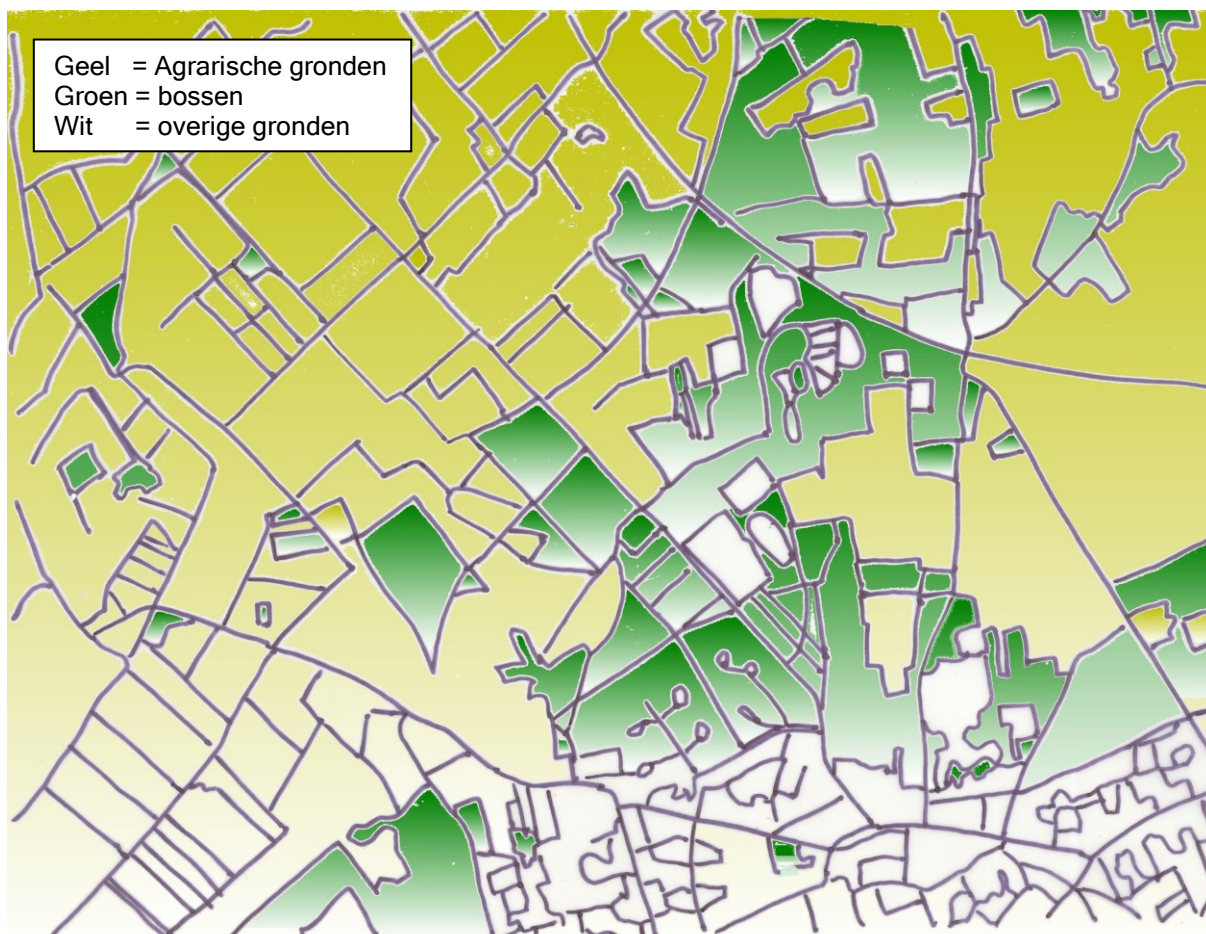
Bergerheide wordt niet als waardevol erkent. In deelgebied Bergerheide komen enkele als 'redelijk hoog' beschreven historische wegen voor. Ook op Camping de Paal komt ook een dergelijke route voor.

Figuur 4 Historische geografische zichtlijnen

Vlakkvormen

De vlakkvormen van het huidige landschap zijn ontstaan vanuit het grootschalige heideontginningslandschap. Dit landschap bestaat uit grote blokvormige percelen. Het voormalige kleinschalige weidegebied is nog slechts ten dele herkenbaar. De oriëntatie van het landschap is nog voornamelijk noordwest - zuidoost gericht. De grote blokvormige percelen van de heideontginning zijn met name in de bossen nog herkenbaar via het ontsluitingspatroon van (zand)wegen en paden.

Figuur 5 Landschappelijke hoofdstructuur:

2.3 Landschappelijke elementen

De vlakvormen en lijnvormen die het landschapsbeeld bepalen zijn binnen het plangebied in het verleden ingevuld met bossen, singels en agrarische percelen. Vanwege het feit dat deze in de inrichting van de toekomstige golfbaan (deelgebied de Paal) worden opgenomen worden deze in onderstaande tekst kort beschreven.

Bos

Het huidige bos bestaat voor het grootste deel uit Groveden, maar ook soorten als

Corsicaanse den, Servische spar en Douglas komen in beperkte mate voor. Op de meeste plaatsen is het dennenbos ongemengd. De leeftijden zijn vrij uniform en het bosbeeld is monotoon. De

struiklaag heeft een lage bedekking waardoor het bos open oogt.

Door het bos lopen zandwegen die de bosvakken begrenzen. Van noord naar zuid loopt een brede zandweg die voor de aanleg van de provinciale weg een verbinding vormde met het Walikerbos.

Singel

Het plangebied wordt noord - zuid doorsneden door een singel

van Zomereik en Berk met een dichte struiklaag van Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers en enige Vlier, Berk en Lijsterbes.

Agrarische grond

Het grootste deel van het plangebied bestaat uit agrarische gronden die gebruikt worden voor de teelt van mais. Grenzend aan de bossen komen loofbomen in de bosranden met voornamelijk Zomereik en Berk.

Hoofdstuk 3: Groene inrichting groene inpassing

3.1 Landschappelijke inpassing golfbaan

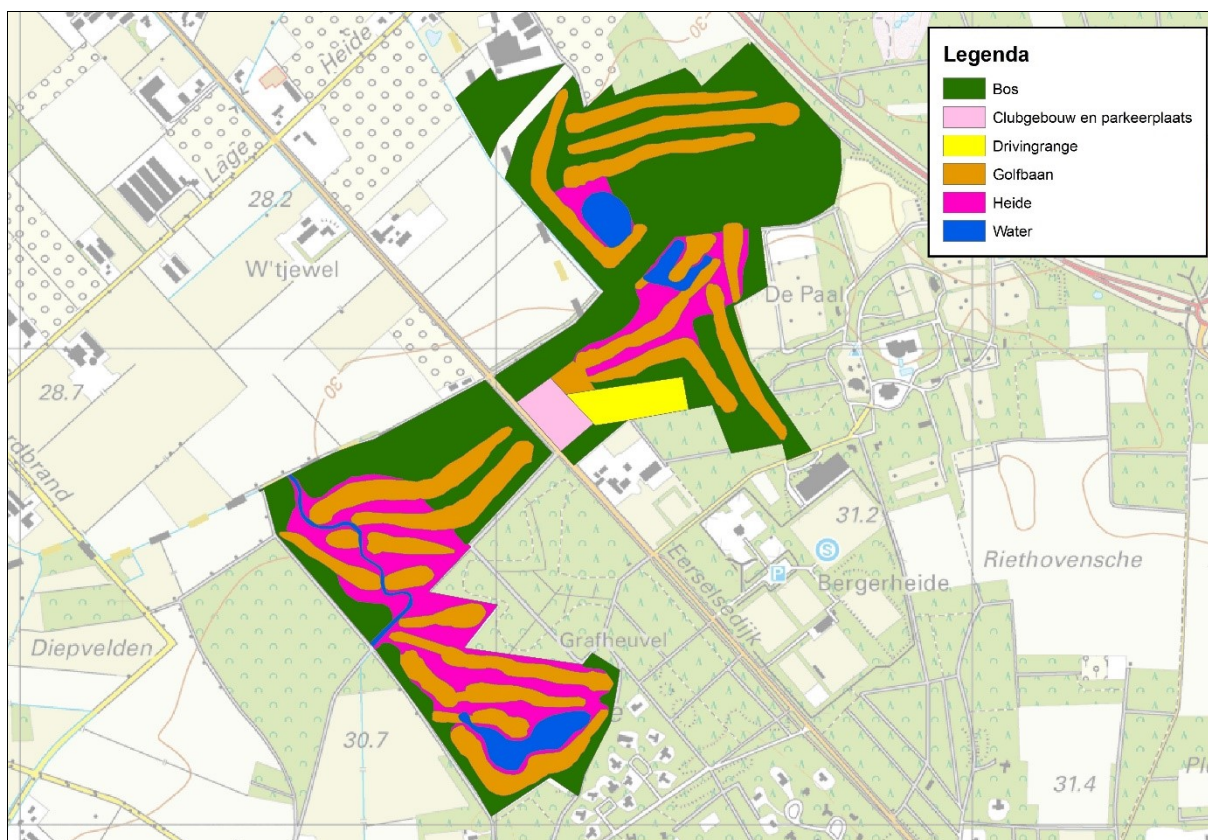
Het toekomstige landschap van het plangebied wordt in het ontwerp van Golfbaan de Paal grotendeels bepaald door de benodigde golfinrichting en ruimte van de verschillende spelelementen en de kansen voor droge en natte natuurontwikkeling. In het huidige terrein komen zachte glooiingen voor die gebruikt worden in de inrichting van de baan. Lagere terreindelen worden gebruikt voor de aanleg van natte elementen.

Op de inrichtingskaart komen een aantal elementen voor die de totale golfbaan landschappelijk inpassen. Conform de landschappelijke opbouw van de omgeving wordt hierbij gewerkt met vlakvormen die worden beplant met bos gebaseerd op de groeiplaats en de bijbehorende Potentieel Natuurlijke Vegetatie. De bossen worden gelegd tegen de buitenkant van de golfbaan om op deze wijze een mooie landschappelijke inpassing te krijgen. Ook worden bossen aangelegd

tussen de verschillende fairways om deze visueel van elkaar te scheiden. Dwars door het deelgebied de Paal en aan de noordzijde van het deelgebied Bergerheide is een robuuste ecologische verbinding gepland met een breedte variërend tussen 50 en 215 meter.

In het plangebied liggen op dit moment een aantal zandwegen met een hoofdzakelijk agrarische functie, wandelpaden en een trimroute. Door het handhaven van de huidige recreatieve voorzieningen (wandelroute, ruiterroute, trimroute) zal het plangebied echter een blijvende functie houden ten aanzien van de openstelling en voldoen aan een functie als wandelgebied en uitloopgebied van Bergeijk. De golfbaan wordt afgeschermd voor wandelpubliek en honden middels een hekwerk. De baan zelf wordt ontsloten via smalle wandelpaden die de verschillende fairways met elkaar verbinden.

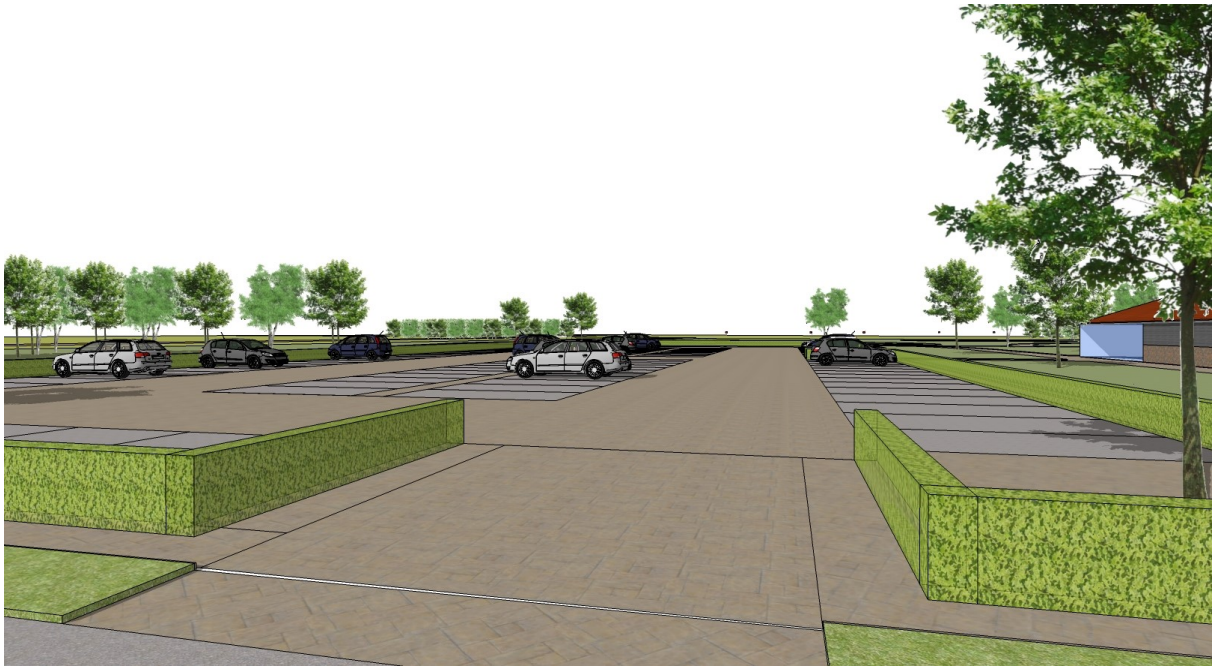
Figuur 6 Inrichtingsschets

3.2 Landschappelijke inpassing bouwkavels

Aan de Eerselsedijk wordt de bestaande boerderij de Paal omgebouwd tot clubgebouw waarbij tevens wordt voorzien in een parkeerplaats, bedrijfswoning en stalling. In hoofdstuk 4 worden de gebouwen beschreven. Op de parkeerplaats worden bomen toegepast die in groot formaat 30-40 worden aangeplant om doorkijk te kunnen houden op het open landschap. Aan de Eerselsedijk worden rondom de parkeerplaats hagen geplant om de auto's aan het zicht te onttrekken. Het clubgebouw wordt aan de voorzijde voorzien van erfbeplanting met leibomen.

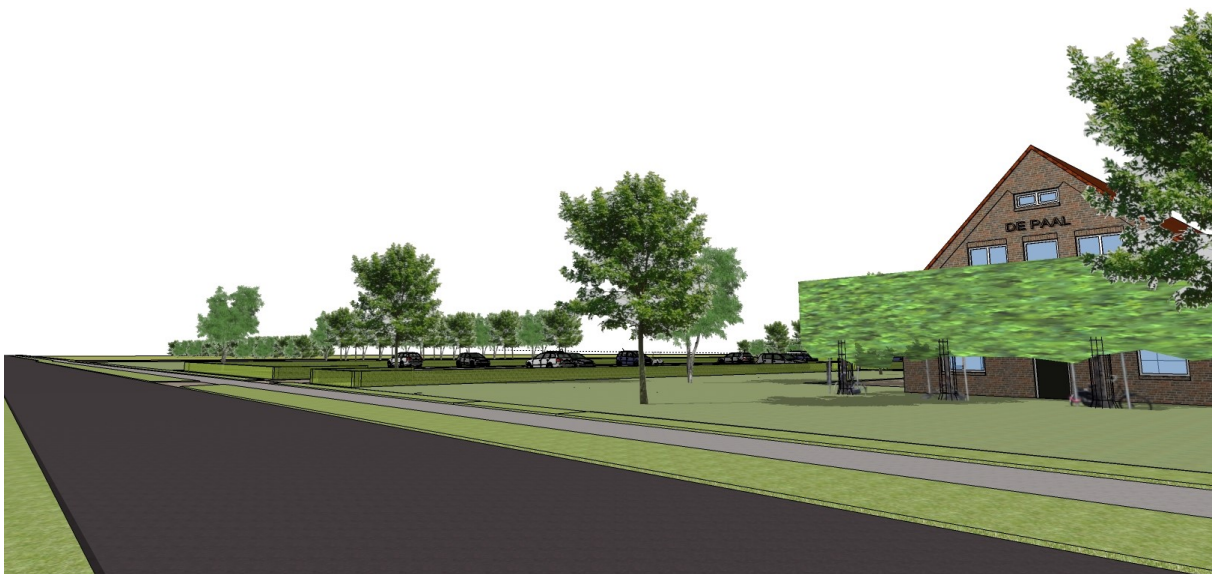
Bovenaanzicht

Parkeerplaats

Leibomen bij de voorgevel

Zijzicht Eerselsedijk

Hoofdstuk 4: Inpassing van gebouwen

4.1 Inleiding

Het plangebied ligt aan de noordrand van Bergeijk op de overgang met het landelijk gebied. De gebouwen in deze omgeving hebben een landelijk karakter in de vorm van boerderijen met eenvoudige functionele bedrijfsgebouwen, kenmerkend voor de periode waarin deze ontstaan zijn (1960-1970). Soms is ook sprake van moderne invloeden. Deze eigentijdse inpassingen zijn over het algemeen ondergeschikt aan de traditionele, landelijke hoofdmassa's. Leidend voor de invulling van het bouwvlak is de aanwezigheid van de huidige boerderij de Paal. In het beeldkwaliteitsplan wordt er van uitgegaan dat deze kan worden gehandhaafd en kan worden omgebouwd tot een eigentijds clubgebouw. Indien dit om bouwtechnische mogelijkheden niet mogelijk is wordt deze in de stijl van de huidige boerderij vervangen.

4.2 Beeldkwaliteit

De uitstraling van de benodigde gebouwen ten behoeve van de aan te leggen golfbanen dient hier op aan te sluiten. Een traditioneel landelijk karakter met de mogelijkheid om hier eigentijdse invulling aan te geven. Het betreft immers een eigentijdse functiewijziging van een van oorsprong agrarisch gebied. Het eigentijdse mag in de vormgeving en het materiaalgebruik tot uiting komen. Er dient te worden gestreefd naar een goede verhouding tussen opgaan in zijn omgeving zonder het recreatieve gebruik te verbergen. Door gebruik van gebiedseigen hoofdvolumes met verbijzonderingen in deelvolumes en details.

Op de planlocatie bevindt zich reeds een boerderij met zadeldak. Daarnaast staan er nog enkele eenvoudige bedrijfsgebouwen met flauw hellende daken. Voorkeur voor de overige bebouwing wordt gegeven aan het toepassen van zadeldaken, al dan niet met schilden. Bij de ontwikkeling dient de plaats en vormgeving van de "Paal"-boerderij als uitgangspunt genomen te worden. De uitbreiding van dit gebouw ten behoeve van de nieuwe functies, kan een eigentijds karakter hebben, waarbij de oorspronkelijke vorm herkenbaar dient te blijven. De positie en verschijningsvorm van de overige gebouwen dienen in samenhang met de bestaande woning ontwikkeld te worden. De goothoogtes zijn bij voorkeur laag, echter ten behoeve van de werktuigenstalling, is een functionele goothoogte van 5 meter acceptabel. Het gebruik van overwegend donkere natuurlijk materialen (hout, metselwerk) wordt aanbevolen. De lage goothoogtes en donkere materialen zorgen er voor dat de gebouwen meer in de omgeving opgaan.

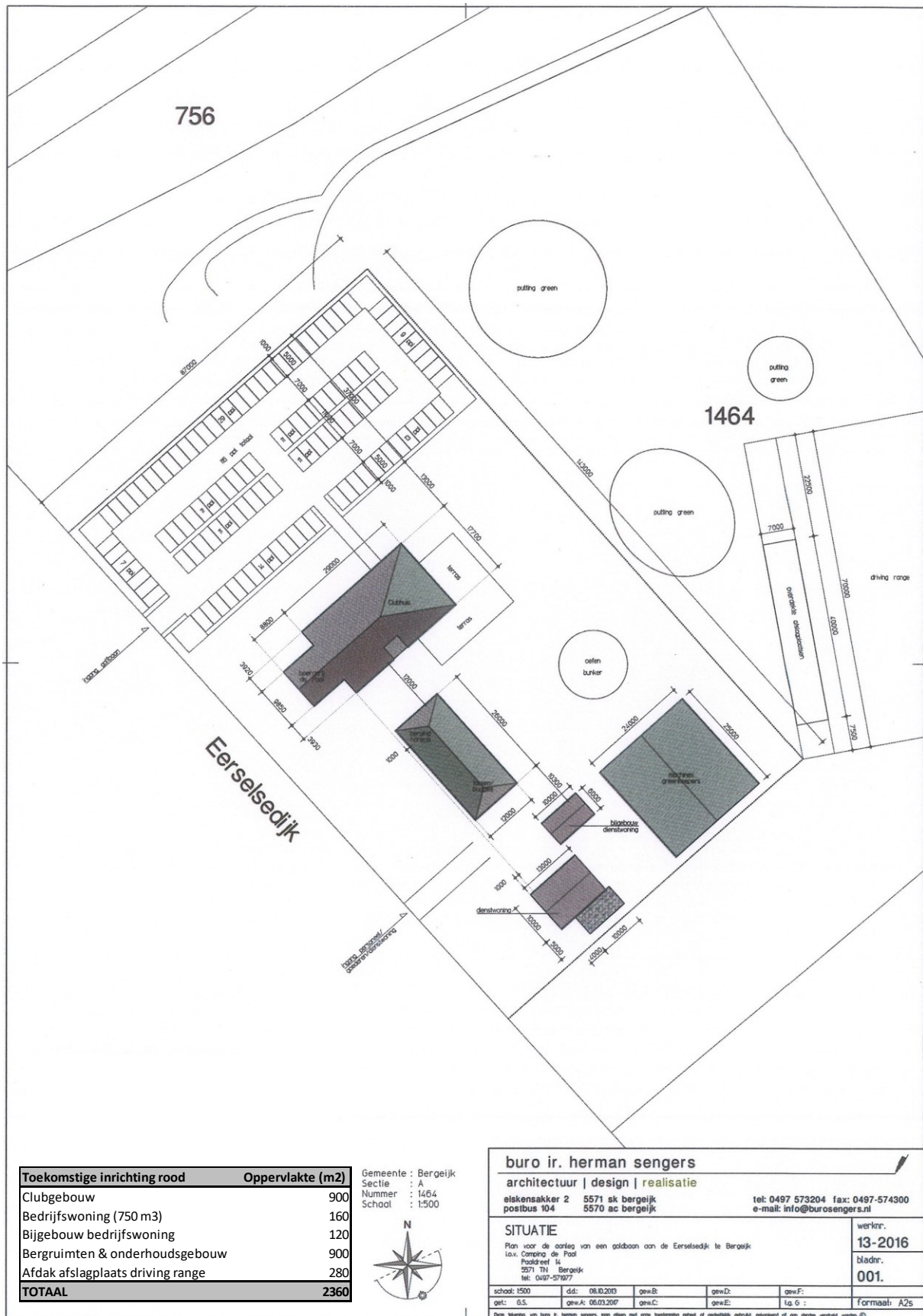
De nieuwe bedrijfswoning dient in zijn uitstraling verwantschap te hebben met de bestaande boerderij, maar een eigentijdse invulling van dit gegeven is mogelijk.

Rondom de woning worden volumes toegestaan t.b.v. de exploitatie van een golfbaan. Hierbij kunnen de volgende functies worden onderscheiden, ook conform indicaties van de Nederlandse Golf Federatie t.b.v. een 18-holes golfbaan: volwaardig clubgebouw (incl. o.a. bar, eetgedeelte, keuken, conversatieruimte, kleedkamers, natte groepen, secretariaat en vergaderruimtes, jeugd-/kinderopvang, terras, archief en opslag, reinigingsfaciliteiten schoenen/golfkarren), berging van buggy's en terreinbenodigdheden, golfshop, machineloods met afspuitplaats, werkplaats, personeelsruimte (incl. o.a. kantoor, kantine, kleedgelegenheid).

De parkeerplaatsen dienen zo min mogelijk afbreuk te doen aan de groene omgeving. Het toepassen van grastegels wordt aanbevolen alsmede een groene omheining zodat de auto's zo veel mogelijk aan het zicht worden onttrokken.

De volgende beeldkwaliteitscriteria kunnen worden opgesomd:

<i>Typologie</i>	Eenvoudige volumes in de vorm van boerderijen en bedrijfsgebouwen, voorzien van zadeldaken, eventueel met schilden.
<i>Architectuur</i>	Traditioneel met eigentijdse of modernere interpretaties van traditionele architectuur.
<i>Massa</i>	De maatvoering van de bebouwing is gebaseerd op normen zoals gepubliceerd door de Nederlandse Golf Federatie (www.ngf.nl), zie bijlage 1. Uitgaande van de normen is voor Golfbaan de Paal de volgende verdeling ontstaan: Ten aanzien van de gebouwen is een maximale goothoogte van 4 meter en een nokhoogte van 9 meter mogelijk. Het nieuwe clubgebouw dient te worden gezien als hoofdvolume van het gehele terrein. Voor de daken geldt een hellingshoek van minimaal 30 en maximaal 65 graden. Ten aanzien van de bedrijfswoning (750 m³;) is een maximale goothoogte van 5,5 meter en een nokhoogte van 10 meter mogelijk. Ten aanzien van de onderhouds- of opslaggebouwen is een maximale goothoogte van 6 meter en een nokhoogte van 8 meter mogelijk. De hellingshoek is minimaal 15 en maximaal 65 graden. De afslagplaats van de driving range heeft een maximale goothoogte van 3 meter en een nokhoogte van maximaal 6 meter. De hellingshoek is minimaal 15 en maximaal 65 graden.
<i>Materialen</i>	Belangrijk is het gebruik van (hoogwaardige) natuurlijke materialen. Hierbij valt te denken aan baksteen, af en toe geschilderd of gekeimd, maar ook toepassing van hout en transparante vlakken zijn aan de orde. Ook materialen zoals riet of zink zijn denkbaar, mits dit geen afbreuk doet, maar juist bijdraagt aan een kwalitatief hoogwaardige verschijning. Voor het dak worden gebakken dakpannen voorgeschreven in een donkere kleur (antracietzwart) of rode kleur. Hierbij zijn ook andere materialen in donkere of naturel kleur mogelijk, mits dit geen afbreuk doet, maar juist bijdraagt aan een kwalitatief hoogwaardige verschijning
Aan-/bijgebouwen:	Qua architectuur, kleur- en materiaalgebruik zijn de aan- en bijgebouwen ondergeschikt aan, maar in samenhang met, het hoofdgebouw.

Schets indeling terrein

Bestaande bedrijfswoning “de Paal-boerderij”

(referenties woonhuizen klassiek)

(referenties woonhuizen eigentijdse uitwerking)

(referenties berging/loods)

BIJLAGE 1 NORMEN VOOR DE REALISATIE VAN GOLFBANEN (Nederlandse Golfbaan Federatie)

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN	21
WEGWIJS IN GOLFBAANONTWIKKELING REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN Baaninrichting In de baan komt nogal wat meubilair voor, dat te maken heeft met het spel, de veiligheid, de netheid, de zorg voor de baan en de bewegwijzering. Nodig zijn: Voor het spel: • een mededelingenbord bij de eerste afslag voor local rules en dergelijke (bijv. baan wel of niet qualifying, pinposities) • meetpunten en teermerken op de tees (ECA Handicap Systeem) • stokken met vlaggen, harken, hole cups en, afstandsposities • markingspalen voor Out of Bounds (wit), waterhindernissen (geel), laterale waterhindernissen (rood) en Ground under Repair (blauw) • palen voor het markeren van gebieden met een kwetsbaar milieu (eventueel), die de kleur hebben van het soort gebied dat zij markeren (wit, geel, rood en blauw), maar bovendien een groene kop • borden met het nummer, de Par en de lay out van de hole en de Stroke Index (veelal tevens sponsborden) Voor de veiligheid: • schuilhuten met bliksemafleiders • eventueel: schermen en bellen. Voor de netheid: • afvalbakken Voor het comfort van de spelers: • toiletten in de baan • bankjes • ballenwassers en eventueel stokkenwassers • ballengoot op de eerste afslag Voor de zorg voor de baan: • afzettingen met piketten en/of belijningen • GUR aanduidingen • trappen naar verhoogde afslagplaatsen Voor de bewegwijzering: • richtingborden met teksten als: next tee. Boeken • A Blueprint for successful Golf Course Development (2009). KPMG Golf Business Advisory Service. • ECA Handicap Systeem • Guidance on Running a Competition (2009) The R&A Rules Limited	WEGWIJS IN GOLFBAANONTWIKKELING REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN Personeelsruimte voor greenkeepers • kantoorruimte (12 m²) • kantine met eenvoudige keukenvoorziening (20 m²) • kledergelegenheid ingericht volgens wettelijke voorschriften. Parkeerplaats Ruimte voor honderd tot honderdvijftig auto's (3.500-4.000 m²). Opslagplaatsen • voor bunkerzand, dressgrond, zwarte aarde, lava etc • voor brandstoffen (benzine en diesel), meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen (zie Hoofdstuk Baanbeheer). Hekwerken Afhankelijk van de toegankelijkheid van het terrein, de veiligheid van de recreanten en de beveiliging van clubhuis, machineboods en parkeerplaats dient rekening te worden gehouden met het plaatsen van hekwerken. Werkpaden Bijzondere aandacht vraagt een goed stelsel van werkpaden in de baan, zodat: • spelers weinig hinder ondervinden bij het spel • machines geen sporen vormen in het spelgedeelte • holes goed bereikbaar zijn voor onderhoud. • ontsluiting voor hulpdiensten Materieel Een standaard machinepark voor een negen of achttienholesbaan is moeilijk te geven. Factoren als kwaliteit en aard van de baan, beschikbaar budget, wel of niet (gedeeltelijk) uitbesteden van het onderhoud en deskundigheid van het personeel spelen hierbij een rol. Voor het onderhoud van de baan zijn nodig: • maaimachines voor greens, surrounds, fairways, tees, foregreens en (semi)rough • machines voor top- en diepbeluchten • trekkers voor aanbouwsmachines en aanhangwagens • aan- en opbouwapparatuur voor bemesten, dressen, vegen, inzaaien, bladblazen • transportmiddelen voor materialen en personeel • klein materieel, zoals motorzagen, bosmaaiers, bladblazers • kasten voor veiligheidskleding en gevaarlijke stoffen • gereedschap voor eigen onderhoud (eerste en/of tweede lijn). Oriëntatie bij bestaande banen is zeer aan te bevelen. De Regioconsul van de COGO kan hierin bemiddelen.
REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN	22

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

Het clubhuis is op het golfterrein gevestigd. De afstand tot de eerste afslag en de laatste green mag niet meer dan een paar honderd meter bedragen. Het gebouw moet voldoen aan alle in de horeca geldende wettelijke voorschriften. Het verdient aanbeveling het clubhuis gedurende de weekends en ten minste vier dagen per week te openen.

Het clubhuis omvat in het algemeen de volgende ruimtes en faciliteiten, de aangegeven afmetingen zijn indicatief voor een 18-holes golfbaan:

- hal, entree met voldoende ruimte voor een garderobe en publicatieborden, eventueel een ontvangstloket voor gasten (30-50 m²)
- bar, buffet (circa 50 m²)
- conversatieluimte voor tachtig tot honderd personen (100 m²)
- eetgedeelte voor minimaal 24 personen (50 m²)
- een keukenaccommodatie, inclusief koel- en vrieskasten, waar ten minste eenvoudige lunches kunnen worden bereid (80-100 m²)
- kleedkamers voor dames en heren met minimaal drie douches en twee toiletten per kleedkamer; in de kleedkamers zijn voldoende (kleine) lockers; in de dameskleedkamer zijn toilettafels met spiegels en goede verlichting (minimaal 60 m²)
- een dames-, heren- en invalidentoilet buiten de kleedkamers
- secretaariaat (circa 20 m²)
- bestuurs- en/of commissiekamer voor vergaderingen voor tien tot twaalf personen (25-30 m²)
- ruimte voor jeugd- en/of kinderopvang (circa 40 m²)
- opslagruimte voor archief, meubilair (50 m²)
- terras (>150 m²)
- reinigingsfaciliteiten voor golfschoenen en golfkarren
- drie vlaggenmasten bij het clubhuis.

Voor een 9-holes baan geldt dat het gebouw en de parkeerplaats dezelfde faciliteiten moeten bieden, maar dat aantallen en afmetingen minder mogen zijn.

Stokkenloods en berging buggy's

Gerekend moet worden met een berging voor golfassen en (electrische) golfkarren voor circa tweehonderd personen en een aantal buggy's (minimaal 200 m²).

Golfshop

Indien er een winkelruimte met reparatie-/opbergruimte en personeelsruimte voor golfprofessionals gewenst is, dient rekening te worden gehouden met 50 tot 100 m².

Machineloods met afspuitplaats

Ten behoeve van stalling van machines circa 350 m².

Workplaats

In het algemeen in een separaat gebouw. Ten behoeve van reparaties en onderhoud aan machines (60 m²).

REALISATIE VAN DE BAAN EN DE VOORZIENINGEN

- de keuring van zand en toplagen voor de greens en tees
- het vaststellen van de grasmengsels afhankelijk van genomen bodem- en grondmonsters en vaststellen van de meststoffen
- het beoordelen en bewaken van het werkschema
- het houden van periodieke bouwvergaderingen en het maken en verspreiden van verslagen
- de budgetbewaking
- toezicht op de aanleg van de beregning denk hierbij aan de locatie van de sproeiers, diepte van de leidingen, monteren van de verbindingen
- toezicht op het op de juiste wijze en diepte aanbrengen van alle putten en drainageleidingen; is alles naar behoren bevestigd en niet beschadigd en zijn alle sleuven goed aangevuld met zand.
- Het aanbrengen van alle ondergrondse voorzieningen is achteraf moeilijk op te controleren en problemen komen pas veel later aan het licht.
- werk stilleggen bij kans op structuurbederf en toezien dat de juiste grondbewerkings machines worden toegepast
- de controle op de termijnafrekeningen
- de coördinatie van nutsvoorzieningen
- het vervaardigen van revisietekeningen van drainage, rioleringen, bereggingsinstallatie en nutsvoorzieningen.

INRICHTING

De in deze paragraaf genoemde aantallen en afmetingen zijn indicatief en bedoeld om een eerste indruk te verkrijgen van de benodigde voorzieningen voor een achttienholesbaan. Daarbij dient rekening gehouden te worden met wet- en regelgeving zoals de ARBO-wet en milieuwetgeving.

Oefenfaciliteiten

Behalve het beoefenen van het golfspel in de baan zal de golfer zijn vaardigheden op peil willen houden en verbeteren door te oefenen. Tot de voorzieningen behoort derhalve een oefenaccommodatie, die kan bestaan uit de volgende onderdelen:

- een drivingrange, met geheel of gedeeltelijk overdekte en/of verlichte afslagplaatsen, met ballenautomaat en ballenraapmachine en bij voorkeur met eigen afslagruimte (met spiegels) voor de golfprofessional(s); de drivingrange heeft bij voorkeur een lengte van 250 m en een breedte van minimaal 40 m voor twaalf afslagplaatsen
- een pitch en putt range om het korte spel en het putten te oefenen
- oefengreen: meestal gesitueerd nabij het clubhuis of bij de eerste afslag, 400 tot 800 m²
- chippinggreen: een beperkte green met rondom een op apron-, fairway- of semi-rough hoogte gemiddelde omgeving van 40 m², in totaal zo'n 1.600 m²
- oefenbunker: bij de drivingrange of chippinggreen, circa 40 m²
- oefenholes: nuttig, maar zeker niet vereist is een aantal (drie tot negen) oefenholes in lengte variërend van 100-240 m en in fairwaybreedte van 20-30 m.

Clubhuis en overige voorzieningen